

ปรัชญาไทยเป็นไปได้อย่างไร?

โสรัจจ์ หงศ์ลดารมภ์*

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งตอบคำถามว่าปรัชญาไทยเป็นไปได้อย่างไร รวมทั้งทำคำถามนี้ให้กระจ่างมากยิ่งขึ้น เหตุผลที่ว่าทำไมต้องถามคำถามนี้ก็มาจากวิธีการสอน "ปรัชญาไทย" เท่าที่เป็นอยู่ในมหาวิทยาลัยของไทย วิธีการนี้ได้แก่การบรรยายลักษณะความคิดกับความเชื่อของคนไทยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปรัชญาแตกต่างจากศาสตร์ที่เน้นการบรรยายกับการอธิบายเช่นภูมิภาคศึกษาหรือสังคมวิทยาตรงที่ว่าปรัชญามีลักษณะเป็นศาสตร์เชิงปทัสฐาน มีแนวโน้มที่จะมองกิจกรรมเช่นปรัชญาไทยว่าเป็นเพียงการบรรยายหรืออธิบายเช่นนี้เท่านั้น ข้าพเจ้าอยากจะทำต่อต้านแนวโน้มนี้ และเสนอเหตุผลว่าปรัชญาไทยเป็นไปได้จริงๆ ซึ่งมาจากการถามคำถามแบบเดียวกับที่คานท์ถามในโครงการเรื่องการหาความเป็นไปได้ในรากฐานของความรู้ เนื่องจากคานท์เน้นหนักที่บทบาทของความคิดเชิงวิจารณ์และการถามคำถามลึกๆเกี่ยวกับรากฐานของสิ่งต่างๆ ปรัชญาไทยจึงเป็นไปได้ในแง่นี้

คำสำคัญ: ปรัชญาไทย, ปรัชญาของปรัชญา, วัฒนธรรม, ความคิดเชิงวิจารณ์, เงื่อนไขของความเป็นไปได้

* รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

How Thai Philosophy is Possible?

Soraj Hongladarom^{*}

Abstract

This paper attempts to clarify and answer the question how Thai philosophy is possible. The reason why this question arises is due to the way "Thai philosophy" is being taught in many universities in the country. Basically such way is that the thoughts and beliefs of Thai people are simply described. Philosophy, however, is different from descriptive and explanatory disciplines such as area studies or sociology in that the former is normative. There is a tendency that regards activities such as Thai philosophy as a merely descriptive discipline. I would like to combat this tendency. I argue, then, that Thai philosophy is indeed possible, asking the same type of question as Kant did when he was engaged in the transcendental project. As Kant emphasizes the role of critical thought and asking deep, foundational questions, Thai philosophy is possible in the same way.

Keywords: Thai philosophy, metaphilosophy, culture, critical thinking, condition of possibility

^{*} Associate Professor, Department of Philosophy, Faculty of Arts, Chulalongkorn University